

IRODALMI ÉRTESÍTŐ.

Éjszaki Károlynak a „Dávid F.“ egyletben az illusioról tartott felolvasását közöljük e füzetben. Kanyaró Ferencz „Az Unitárius szinműirókról“ (XVI. százév.) czimű felolvasását terjedelmesebb tanulmánynyá bőviti s akkor fog megjelenni.

Ferencz József unitárius pöspök kátéja megjelent német nyelven e czím alatt: „Unitarischer Katechismus. Leitfadens für den Religions und Confirmations-Unterricht.“ A mint mult füzetünkben irtuk német körök ohajára történt a lefordítás, s különösön egy magas állású egyén sürgetésére. „Néhány évvel ezelőtt írja szerző az előszóban — egy német kiadás könyvemből, egyházunknak egy Austriában lakó magasállású tagjától, kinek nevét azonban nagy sajnálatomra meg nem nevezhetem, oly lelkesen sürgettetett, hogy szíves kérésének és e célra hozott áldozatának tovább nem állhattam ellent.“ A fordítás méltó a munka kitünőségéhez, oly szépen sikerült, nyelvezete folyékony és világos, mint az eredetiben és minden lapon avatott kézre vall. Eddig külföldön inkább csak a socinianus racovi kátéből ismerték az unitáriusokat, s abból is csak egyes tudósok; most egy oly munkához férhetnek hozzá, melyet a mivelt közönség általán olvashat s megismerheti annak a vallásnak az elveit, melyre nézve sokan tájékozatlanok voltak és iránta előítélettel viseltettek. A rokon-nézetűek mindenestre örömmel fogják fogadni, mint oly könyvet, melyben az unitárius vallás elvei rendszeresen és világos, érthető nyelven vannak eléadva. A könyv ára 60 kr. és Lehmann kolozsvári könyvkereskedő bizományába van adva.

Imák és beszédek. Elmondattak az unitárius vallásközönségnek 1891-ben Toroczkón tartott zsinati főtanácsa alkalmával. I. Ima. Gál Miklós. II. Jézus evangéliuma az emberiség világossága. Végh Mihály. III. Üdvözlő beszéd. Ferencz József. IV. Urvacsorai beszéd és Imák. Rédiger Géza. V. Papszentelési ima és beszéd. Raffaj Domokos. VI. A lelkész kötelességei s azok teljesítése által várható siker. Ferencz József. VII. Zsinatot bérekesztő ima. Lőfi Áron. Az eddigi szokáshoz híven a zsinati beszédek most is közreadattak. Már elmondásukkor ismertettük. Most pedig ajánljuk a megvételre. Ára 30 kr.

A Magyar Történelmi Életrajzok 1891. évfolyama a szokott gazdag kiállítással, számos képmelléklettel és szép szövegillusztrációkkal jelent meg. E minket kiválóan érdeklő évfolyammal folyóiratunkban egy külön cikk foglalkozik, de felhívjuk olvasóink figyelmét itt is e kitünően szerkesztett vállalatra, melyet a magyar történelmi társulat a tud. akademia segítségével ad ki. Szerkesztője Szilágyi Sándor, a kitünő tört. tudós, a Magyar Tört. társulat titkára, s munkatársai hazánk újabban örvendetesen föllendült történet-

irodalmának legtehetségesebb művelői. A Tört. Életrajzokat a m. tört. társulat 5 frt kedvezmény áron, a nagy közönség 8 frton kaphatja Dobrowszky Ágost. budapesti könyvtárusnál.

„Verein für Reformationsgeschichte“ s az „Evang. Bund“ Németországban. Irta: dr. Szilávik Mátyás. Különlenyomat a Prot. Szemle 1892. évi 1-ső füzetéből. Csakugyan a nevezett tanártól most jelent meg „Keleti utamból“ czim alatt egy érdekes felolvasás, melyet az „Eperjesi Széchenyi kör“-ben tartott.

Az Athenaeum kézi Lexikonából, melyet dr. Acsády Ignác szerkeszt. megjelent a 7, 8 és 9-ik füzet. Mennél jobban előre halad a vállalat, annál inkább szembetűnik hasznavehetősége, annál inkább növekszik népszerűsége, a mit oly alaposan írott cikkeivel, mint Csoma Sándor (Kőrösi) és az ehhez hasonlók meg is érdemel. Dávid Ferenczről is pontos adatokat közöl. A vállalat 40 füzetből fog állani. Egy füzet ára 30 kr. Legezészerűbb 10 füzetenként 3 frtjával előfizetni, mely összeg az Athenaeum kiadó-hivatahoz Budapestre küldendő. Előfizethetni könyvkereskedésekben is.

Éppen most vettük: Felhívás előfizetésre Kovácsi Antal műveire. Kovácsi Antal dolgozatait Boros György tanár összegyűjtötte és sajtó alá rendezte, a néhai életrajzával. Az összegyűjtött dolgozatok java-részben azokat a neveléstani és közoktatási kérdéseket tárgyalják, a melyek hazánkat az ötvenes évek óta foglalkoztatták és ma is foglalkoztatják. A kötet a szerző arcképével 12—14 ívre fog terjedni s kiállítása izléses és gondos lesz, miről kezességet vállal a kiadó Horatsik János, könyvkereskedő. A mű előfizetési ára 1 frt 50 kr. lesz, a mely összeg f. évi márt. 30-ig Horatsik J. urhoz küldendő.

Világtörténelem, a tisztképző tanfolyam II. évfolyam számára, II. rész. Középkor. Irta: Székely József, m. kir. tartalékos honvéd főhadnagy és okleveles tanár. Budapest, Pallas irodalmi r. társaság. — A 371. lapra terjedő mű vonzó irálylyal tárgyalja a középkori eseményeket. Szerző helyes felfogással oldotta meg feladatát. Ajánljuk a történelem kedvelők figyelmébe.

Felhívás. Tisztelettel felkérem mindazokat, kiknél a Kriza-Albumra előfizetési ívek vannak, szíveskedjenek f. hó 25-ig okvetetlen beküldeni, hogy a nyomtatandó példányok számát megállapíthassam.

Kovács János.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az egységes középiskola létesítése ügyében a vallás- és közoktatási miniszter által összehívott értekezleten, Budapesten, több napig folyt a tanácskozás, melynek végeredménye a következő: Az értekezlet legáltalában a négy alsó osztályt egyhangulag egységesnek óhajtja. Közös tantárgyak lennének a jelenlegi gymnasium kötelező tárgyai, hozzávéve a rajzot s a természettudományok pótlását vagy bővítését, külön, mint compensatorius tárgyak: a görög s egy modern nyelv. A közös tantervbe olvasztandók a görög pótló cursus irodalmi tárgyai, melyeknek tanítása igen szép siker kilátásával bíztat. Az intézetek berendezésében némi latitude kívánatos a compensatio tárgyakra vonatkozólag. A tagozatot az értekezlet elvetette.

A mi az egységes középiskolának a többi iskolához való viszonyát, felvételét s az egymáshoz való átlépést illeti, a következőkben állapodtak meg: Az előkészítő osztály felállítása nagyon kívánatos, de nem tétetik általánosan kötelezővé. Felvételi vizsgálat akár a 3-ikból az előkészítő, akár a 4-ik elemiből az első osztályba nem szükséges. A polgári iskola viszonya az egységes középiskolához, a mi az átlépést illeti, megfelelő felvételi vizsgálattal a tantervkülönbözetből szabályozandó. A hat osztályú polgári iskola kisebb tisztviselői pályára is képesítsen.

Ezek azok a pontok, melyeknek alapján a feladat megoldandó lesz.

Spurgeon Károly lelkész, Londonnak legtypikusabb alakja s legnépszerűbb szónoka február hó elején 58 éves korában elhunyt. A papi hajlamot úgy látszik elődeitől örökölte Két őse börtönbe vette az evangelium hirdetéséért. Nagyatya 60 évig volt independens lelkész Spurgeon már 16 éves korában hatást keltő predikátor volt. 19 éves korában meghívták Southwarkba papnak, hol csakhamar a nonconformista papok között a leghíresebb lett. Egy alkalommal a kristály palotában 25 ezer hallgató előtt prédikált. 1861-ben építették az úgynevezett „Metropolitan Tabernacle“-t számára, a hol élete végéig szónokolt mindig rendkívüli sok hallgató előtt. Csak az, a ki őtet hallotta